

Vreme: 05.07.2026 16:59

Medij: danas.rs

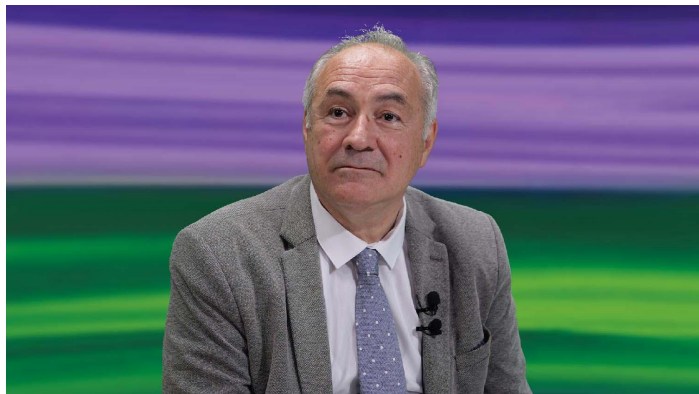
Link: <https://www.danas.rs/dijalog/licni-stavovi/anatomija-misli-profesora-m-l/>

Autori: @OnlineDanas

Teme: Evropska unija i KiM (odnosi)

Naslov: Anatomija misli profesora M. L.

7795

List Danas je već godinama neka vrsta političke noćne more za memorandumski deo javnosti, koji ga doživljava kao poslednji bastion boljševičke misli, jugoslovenstva, komunizma i svih drugih ideoloških aveta koje navodno ugrožavaju nacionalno biće.

Skoro će dve godine kako profesor M. L. gostuje po raznim podkastima u svojstvu glasnogovornika memorandumske retorike, gde kao na psihoterapiji izbacuje ceo arsenal likova i medija, koji ruše nacionalno jedinstvo i nikad veću opozicionu organizovanost prema aktuelnom režimu. Među njima je, naravno, i "Danas" - ta perjanica, da parafraziram, gore citiranog, boljševičko-titoističke misli. U toj širokoj ideološkoj mreži, sastavljenoj od boljševika, titoista, drugosrbijanaca i ostalih dežurnih krivaca za nacionalne srpske nedaće, čovek se ponekad zapita da li je Jugoslavija zaista nestala ili je, barem u imaginaciji njenih najupornijih protivnika, i dalje živa? Toliko živa da bi čovek pomislio kako ih svake noći obilazi kao politički duh, zveckajući lancima po hodnicima, iskače iz ormara i tera ih da u svakom neistomišljeniku iznova prepoznaju Tita, Kardelja ili nekog prikrivenog partijskog komesara. Ako je verovati profesoru M. L., komunizam nije pao devedesetih godina, on se samo prurušio. Preselio se u redakcije, univerzitetske amfiteatre, nevladine organizacije, kulturne centre i druge navodne punktove ideološke subverzije. A sve to, naravno, uz blagoslov i finansijsku podršku, pazi sada, **Evropske unije**, koja u ovakvoj interpretaciji više ne deluje kao politička i ekonomska zajednica evropskih država, već kao svojevrsni međunarodni komitet zadužen za održavanje jugoslovenskog duha, titoističkog nasleđa i proizvodnju novih generacija samoporiceatelja. Zanimljivija je upornost sa kojom se svaka politička ili intelektualna razlika prevodi na teren ideološke patologije. Niste saglasni sa profesorom? Titoista. Pišete za Danas? Boljševik. Zalažete se za regionalnu saradnju? Jugosloven. Smatrate da Srbija ima odgovornost za ratove devedesetih? Agent samoporicanja. Rečnik se menja, ali mehanizam ostaje isti, protivnik se ne pobija argumentom nego uvek i samo etiketom. Zato komunizam i jugoslovenstvo u podkast baljezgarijama, su šifre za mnogo šireg protivnika, i to - prosvetiteljski racionalizam, univerzalizam i ideju da čovek može biti više od onoga što mu određuju nacija, vera ili poreklo. Pri tome, ti argumenti danas deluju toliko izlizano i potrošeno da ih je teško doživeti kao ozbiljan intelektualni izazov. Izgovaraju se sa energijom zgaženog puža, kao obavezni ritual koji se ponavlja iz nastupa u nastup. Iza svih tih priča o titoistima, boljševicima, i unutrašnjim neprijateljima krije se zapravo jedna opsesija ljudima koji uporno odbijaju da pristanu na nacionalistički zaborav. Potpuno je jasno da portparolima memorandumske retorike smeta svaka javna demontaža nacionalističkih mitova, svako podsećanje na odgovornost za ratove devedesetih i vraćanje u javni prostor onih činjenica koje bi najradije ostale zakopane pod slojevima patriotizma. Za njih, problem nikada nisu bili tenkovi, logori i grobnice, već oni koji odbijaju da čute o njima i zato se pod plaštom borbe protiv 'duha samoporicanja' zapravo vodi borba protiv sećanja, istine i odgovornosti. Suočavanje sa tim činjenicama ne dovodi u pitanje samo jednu politiku iz prošlosti, već dovodi u pitanje čitav sistem verovanja izgrađen na uverenju da je nacionalizam bio istorijska nužnost, ratovi bili nametnuti i da su odgovornost uvek snosili neki drugi. Zato se svako ko podseća na te događaje automatski proglašava titoistom, boljševikom ili neprijateljem nacije, i to ne zato što brani komunizam, već zato što odbija da učestvuje u organizovanom zaboravu - i to je ključna razlika. A posledice tog zaborava nisu samo istorijske, one su pre i iznad svega

Vreme: 05.07.2026 16:59

Medij: danas.rs

Link: <https://www.danas.rs/dijalog/licni-stavovi/anatomija-misli-profesora-m-l/>

Autori: @OnlineDanas

Teme: Evropska unija i KiM (odnosi)

Naslov: Anatomija misli profesora M. L.

- Ljudske. Ratovi devedesetih nisu iza sebe ostavili samo porušene gradove i grobnice, ostavili su stotine hiljada uništenih sudbina, generacije ljudi rasutih po svetu, porodice koje i danas tragaju za svojim najbližima i društva koja ni posle tri decenije nisu uspela da pronađu moralni i politički jezik za razgovor o sopstvenim porazima. U tom prostoru poricanja i samozavaravanja izgubljene su čitave generacije, dezorijentisane između mitova o slavnoj prošlosti i stvarnosti koju svakodnevno žive. I uvek se iznova pojavljuju njihovi čuvari i stražari starih rovova, spremni da podsete, ohrabre i održe u životu ideološke obrasce koji su odavno izgubili vezu sa stvarnim potrebama ljudi. To se možda najbolje vidi u beskrajnom studentsko memorandumsko-patriotskom lelekanju o Kosovu, koje uporno ignoriše činjenicu da se politička i društvena stvarnost na terenu odavno promenila. Umesto suočavanja sa realnošću i traženja održivih rešenja za generacije koje dolaze, javni prostor se zatrpava formulama i parolama koje više ne nude odgovore ni za danas, a kamoli za sutra. Ni pozivanje na ustavni patriotizam ne može sakriti činjenicu da između normativnih zahteva i stvarnih političkih okolnosti postoji stvarnost, koju još samo simbolički deli most na Ibru. Kada već govorimo o realnosti, možda bi valjalo postaviti nekoliko jednostavnih pitanja, i studentima i glasnogovornicima memorandumskog eha koji ih ovih nedelja usmeravaju. Kada ste poslednji put bili na Kosovu? Kada ste poslednji put proveli nekoliko dana među Srbima južno od Ibra? Zna li kako izgleda njihov svakodnevni život? Njihovi strahovi, neizvesnosti, poniženja, kompromisi koje prave da bi ostali tamo gde jesu? Zna li šta ih zaista muči ili ih poznajete samo kao fusnotu u velikoj nacionalnoj priči? Eto, to su neka sasvim obična i jednostavna pitanja koja se mogu postaviti i na stranicama lista "Danas", kao i na bilo kom drugom mestu gde je stvarnost još važnija od mitologije. Jer politika, ma koliko to razočaravalo čuvere velikih istorijskih narativa, ne polazi od želja, već od okolnosti. A kako je svojevremeno govorila Latinka Perović, parafrazirajući: možemo misliti šta god hoćemo o stvarnosti, ali to je ono sa čime raspolažemo. A što je još važnije, to je ono sa čime raspolaže i Srbija. I onda nam profesor M. L., kao jedan od najrevnosnijih čitalaca lista "Danas", iako to uporno poriče, iz nedelje u nedelju objašnjava šta zapravo misle osobe koje pišu i objavljuju. "Danas" je već godinama neka vrsta političke noćne more za memorandumski deo javnosti, koji ga doživljava kao poslednji bastion boljševičke misli, jugoslovenstva, komunizma i svih drugih ideoloških aveta koje navodno ugrožavaju nacionalno biće. U tom paralelnom univerzumu, redakcija lista gotovo da poprima mitske razmere, dovoljno je da se objavi jedna kolumna pa da se uzbune čuvari nacionalne pravovernosti, spremni da u svakom tekstu otkriju novu zaveru protiv države, nacije, tradicije, istorijskog pamćenja i izandalih mitova. Paradoks je, međutim, što upravo oni koji ga najviše osporavaju pokazuju i najveću posvećenost njegovom sadržaju. Malo ko tako pažljivo čita "Danas" kao njegovi najljući protivnici. Bez "Danasa" bi beogradski čuvari Kosova, Crne Gore i ostalih simboličkih granica srpskog integralizma ostali bez svog omiljenog neprijatelja. A svaki ozbiljan ideološki projekat zna da bez neprijatelja teško opstaje. Zato se "Danas" čita mnogo pažljivije nego što se priznaje. Jer šta bi ostalo od svakodnevne borbe za naciju kada ne bi bilo nekoga ko navodno radi protiv nje? Koga bi citirali, demantovali, raskrinkavali i proglašavali boljševicima? Možda je baš zato "Danas" potreban svojim protivnicima gotovo koliko i svojim čitaocima, jer bez njega bi ostali sami sa stvarnošću, a to je već mnogo teži protivnik. "Danas", zbog sutra. Autor je izvršni direktor Akademske inicijative "Forum 10" iz Novog Pazara Stavovi autora u rubrici Dijalog ne odražavaju nužno uređivačku politiku Danasa. Ime *

Komentar

